

## Temahefte

### Helse- og omsorgstjenester til samiske eldre

02.06.2015

Et nytt temahefte beregnet for helse- og omsorgspersonell som gir tjenester til samiske eldre har som målsetting å heve kompetansen om samisk kultur og gi grunnlag for refleksjon i møte med samiske eldre.

Heftet gir en gjennomgang av noe av det historiske bakteppe for dagens samiske befolkning og gir et innblikk i samenes spesielle rettigheter som urfolk slik dette går fram av internasjonale konvensjoner og norsk lovverk. Det språklige mangfoldet og innvirkningen fra et mangeårig fornorskingspress omtales samt hvordan man som helse- og omsorgspersonell bør ha kunnskap om dette i møte med samiske eldre.

Det legges vekt på betydningen av at helse- og omsorgspersonell har kunnskap om samisk kultur, vet noe om familiens betydning og kjenner til skikker omkring mat, årstider og merkedager. I et eget kapitell omtales omsorg ved livets slutt og ritualer rundt døden.

*Helse- og omsorgstjenester til samiske eldre* kan brukes i kombinasjon med organiserte opplæringstiltak for ansatte, slik som Demensomsorgens ABC, Eldreomsorgens ABC, strukturert miljøbehandling og Etikkhåndboken. Heftet anbefales også til personell i helse- og omsorgstjenesten som ikke deltar i slik opplæring, men ønsker kunnskap om samisk kultur i relasjon til sin arbeidssituasjon.

Heftet inneholder en rekke spørsmål til refleksjon. Det anbefales at leserne kommer sammen i grupper og bruker tid til å diskutere disse opp mot erfaringer i sin arbeidssituasjon.

Det er viktig å huske at personer med samisk bakgrunn er bosatt over hele landet og at mange av disse har med seg opplevelser fra en oppvekst preget av samfunnets ønske om mest mulig språklig og kulturell likhet.

Senter for omsorgsforskning Nord, UiT Norges arktiske universitet, har laget temaheftet på oppdrag av Helsedirektoratet, som en del av satsingen under Demensplan 2015.

Arbeidet er en oppfølging av rapporten «Treårige satsinger innen samiske helse- og omsorgstjenester (IS-2052)» som Helsedirektoratet utarbeidet i perioden 2010–2012.

Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse ser fram til å være med å formidle temaheftet til helse- og omsorgspersonell over hele landet. Aldring og helse håper heftet vil være med å øke forståelsen for eldre samiske mottakere av helse- og omsorgstjenester, og å bidra til en bedre omsorg basert på mer kunnskap om den samiske befolkningens kultur og historie.



## Om forfatterne



***Bodil Hansen Blix***

Postdoktor ved Senter for omsorgsforskning Nord, UiT Norges arktiske universitet.



***Torunn Hamran***

Faglig leder ved Senter for omsorgsforskning, Nord, og professor ved Institutt for helse- og omsorgsfag, Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet.

Hefte: 74 s.

ISBN: 978-82-8061-242-7

Heftet kan bestilles fra:

[post@aldringoghelse.no](mailto:post@aldringoghelse.no), eller direkte på [www.aldringoghelse.no/bokhandel](http://www.aldringoghelse.no/bokhandel)

Tlf.: 33 34 19 50